

Musikkens Børn

Aarhus Symfoniorkester

Førsteårs Rapport 2019

Finn Holst

Sofie Holm Nielsen

Sara Fink Søndergaard

Indholdsfortegnelse

1. Musikkens Børn	1
1.1 Projektbeskrivelse	1
1.3 Deltagelse	4
2. Koncerterne	5
2.1 Observation og interviews - første koncertrække september 18	5
2.1.1 Observationsdata	5
2.1.2 Interviewdata	6
2.2. Interview med musikerne.	6
2.3 Spørgeskema - histogram og tekstsammenfatning	7
2.3.1 Oversigt over resultater fra spørgsmålene som besvares med 'stjerner'	7
2.3.2 Resultater af tekstbesvarelser fra de samlede spørgeskemaer.	9
2.3.2 Sammenfatning	13
3. Websider og informationsbreve	14
3.1. Det webbaserede indhold	14
3.1.1 Nyheder	14
3.1.2 Babykoncerter	14
3.1.3 Musik	15
3.1.4 Film	15
3.2 Forældrenes brug og oplevelse af de webbaserede materialer	15
3.3 Opsamling og udviklingspotentialer	17
4. Sammenfatning af resultater	18

1. Musikkens Børn

1.1 Projektbeskrivelse

Musikkens børn er et ambitiøst projekt, der løber fra 2018-2024 og har til formål at invitere en hel årgang indenfor i musikkens verden og skabe grobund for et livslangt forhold mellem børnene og den klassiske musik. Projektet skal give børnefamilierne gode musikalske oplevelser og idéer til værdifuldt, inspirerende og legende samvær. Projektet er gennemført med støtte fra Nordea-fonden og Det Obelske Familiefond.

Musikkens Børn er inddelt i tre faser. Fase 1 indledes med en velkomstpakke udleveret af Sundhedsplejen i 2018 til alle nybagte forældre i Aarhus Kommune, og fulgt op nyhedsbreve og hjemmeside, hvis indhold har til hensigt at styrke udviklingen af børnenes sociale, motoriske og sproglige udvikling samt bidrage til at øge hele familiens almene musikkendskab og interesse. I fase 2 (2019-2021) inviteres forældre og børn til lokale babykoncerter og i fase 3 (2022-2024) inviteres der til særlige symfonikoncerter hos Aarhus Symfoniorkester. Nyhedsbrev og hjemmeside vil gennem hele forløbet blive opdateret med relevant indhold – og være tilgængelig for alle, ikke kun familierne i Musikkens Børn.

Med Musikkens Børn ønsker Aarhus Symfoniorkester at bidrage til at skabe grobund for et livslangt forhold mellem børnene og den klassiske musik, og igennem dette at give dem og deres familier gode musikalske oplevelser og idéer til værdifuldt, lærende og medskabende samvær.

Musikkens Børn er først og fremmest et dannelsesprojekt med sociale og integrationsmæssige aspekter, der giver børnene en mere bevidst musikalsk stimulering og øget adgang til udvikling gennem musikkens sprog. Det er projektets klare mål og helt essentielt for projektets idé at nå ud til alle nyfødte borgere i kommunen. Samarbejdet med kommunens sundhedsplejersker er garanti for, at samtlige nyfødte på årgangen modtager tilbuddet - uanset social status, etnicitet og ressourcer.

(Uddrag fra projektets hjemmeside)

Idéen til Musikkens Børn er inspireret af Helsinki Filharmoniske Orkester, der opfandt konceptet i 2000. I forbindelse med fejringen af Helsinki bys 450 års jubilæum besluttede orkestret, at de ville adoptere en hel årgang nyfødte børn og følge dem gennem en 7 årig periode. Det viste sig at blive en gigantisk succes, hvor 75% af årgangens nyfødte deltog, hvilket svarer til 4.600 børn. På grund af den overvældende succes er Helsinki Filharmoniske Orkester nu i gang med at gentage projektet.

Musikkens Børn har til formål at:

- invitere en hel årgang, uanset kulturel og social baggrund, indenfor i den symfoniske verden
- bidrage til børnenes sociale, motoriske og sproglige udvikling
- skabe synlighed omkring musikken og dens evne til berigende og udviklende samvær
- bidrage til at øge hele familiens almene musikkendskab og interesse
- optimere og udvikle muligheder for samarbejde og vidensdeling indenfor børne- og ungeområdet i Danmark
- skabe en unik relation mellem børn, forældre og byens kulturliv
- tage imod nye målgrupper i koncertsalen
- inspirere de andre landsdelsorkestre og andre kulturinstitutioner til at iværksætte lignende projekter til glæde for hele samfundet.

Konkret skulle det gerne medføre, at:

- flere børn og deres familier lytter til klassisk musik
- flere børn og deres familier benytter sig af musikalske, kulturelle tilbud
- flere børn går i musikskole
- flere familier får kendskab til Aarhus Symfoniorkester

Der blev i årgangen 2018 født omkring 4.700 børn i Aarhus Kommune. Alle de nyfødtes forældre modtog kort efter fødslen en invitation fra orkestret i form af en velkomstpakke, distribueret gennem Sundhedsplejen.

Velkomstpakken skulle gerne give forældrene lyst til at deltage i projektet, og der blev sat et succeskriterium på 2.000 børn og deres familier. I løbet af de første 4 leveår vil barnet og dets forældre blive inviteret til en række mindre koncerter i deres nærmiljø. I 4-6 års alderen er børnene klar til at opleve hele symfoniorkestret i koncertsalen, og de og deres forældre inviteres derfor til koncerter, særligt målrettet aldersgruppen. Når børnene begynder i skole, indgår de automatisk i orkestrets generelle, meget omfattende, musiktilbud til samtlige skoleelever.

Tigren Tutti er maskot for orkestret, og bamsen vil således være den fysiske relation, barnet får til Aarhus Symfoniorkester og mere generelt til klassisk musik.

Tigren Tutti vil ikke udelukkende henvende sig til Musikkens Børn, men vil blive indført som orkestrets maskot for alle før-skole-børn. Den vil således blive en integreret del af Aarhus Symfoniorkesters Børn- og Unge (B&U) Afdeling, og være en afledt effekt af Musikkens Børn.

Som en videreudvikling af bamsen, indgår Tigren Tutti også som en del af det materiale, der skal ligge på projektets hjemmeside. Tigren vil her byde velkommen til symfoniorkestrets univers og fortælle, hvad Musikkens Børn kan tilbyde familien.

Hvis en familie vælger ikke at tage imod tilbuddet, vil de stadig have bamsen og nem adgang til alt materialet, og således på den måde have en relation til orkestret.

På hjemmesiden findes der videooptagelser af eksisterende musik, samt musik særligt indspillet til Musikkens Børn. Musikken vil repræsentere forskellige følelser: ro/hvile, glæde/bevægelse, tristhed/sorg.

Dette er/vil blive produceret af orkestrets egen produktions- afdeling og via et samarbejde med SØNC animationsstudie i Viborg, som vil varetage opgaverne omkring den animerede del af videoproduktionen, SØNC er blandt de førende indenfor området og står også som udvikler af maskottens design.

Musikken bliver spillet ved koncerterne, idet

genkendelsens glæde altid er vigtig, når man arbejder med formidling af musik til børn.

Musikkens Børns egen hjemmeside vil løbende følge projektets udvikling og tilføre familierne og andre interesserede nye ideer og inspiration til at beskæftige sig aktivt med klassisk musik. Hjemmesiden vil være tilgængelig for alle, ikke kun medlemmerne af Musikkens Børn.

De af familierne, der tilmelder sig projektet, vil i de fire første år blive inviteret til mindre koncerter i deres lokalområde. De kommer til at foregå på lokalbiblioteker, på hovedbiblioteket Dokk1, i forsamlingshuse, på skoler o.l. med den hensigt, at gøre det let for forældrene i forhold til transport, overskuelighed og nærvær. Hver koncert vil vare en halv time, og børnene og deres forældre vil møde mindre grupper af orkestrets musikere. Det anslås, at ca. 25 familier vil deltage ved de enkelte koncerter ad gangen, og de vil under hensynstagen til forældrenes arbejdstider blive lagt om eftermiddagen eller på lørdage. Seks grupper musikere vil stå for afviklingen af disse koncerter.

Hver af de seks grupper musikere vil få tilknyttet en EM- lærer (elementærmusikopdragelse) fra Aarhus Musikskole, der er uddannet i undervisning af børn fra 0-8 år. EM- lærerne vil have det overordnede ansvar for formidlingen til børnene, eftersom orkestermusikerne netop er musikere og ikke pædagoger.

Koncerterne planlægges efter målgruppen og vil udover generelle EM aktiviteter bestå af musik fra velkomstpakken, der er arrangeret til den enkelte gruppe således, at børnene opnår en genkendelighedsglæde, selvom de ikke hører musikken i dens oprindelige symfoniske udformning. Det påtænkes at der skal afholdes i omegnen af 80 gruppekoncerter årligt (2.000 familier fordelt på 25 pr. koncert), således at hver af de seks grupper varetager 13-14 koncerter om året.

(Uddrag fra projektets hjemmeside og projektbeskrivelse.

<https://www.aarhussymfoni.dk>)

1.2 Evaluering

Der gennemføres evaluering af projektet gennem projektets forskellige faser. Evalueringen bygger på en tilgang, der lægger vægt på hvilke *værdier* der udvikles i projektet (Holst 2017) i overensstemmelse med projektets vægtning af, at det musikalske samvær og den musikalske oplevelse har værdi i sig selv og danner grundlag de forskelligartede målsætninger, der er formuleret i projektbeskrivelsen (se afsnit 1.1).

I evalueringen indgår såvel observation af

koncerter, interviews med deltagere, musikpædagoger og musikere som løbende spørgeskema-undersøgelser og analyse af hjemmeside og informationsmaterialer.

Den foreliggende rapport omfatter første projektår dvs. projektets første fase (2018-19).

Evalueringen af første fase er gennemført af Ph.D. Finn Holst, Cand.Pæd.Psyk. Sofie Holm Nielsen og Cand.Pæd. Mus. Sara Fink Søndergaard.

1.3 Deltagelse

Sundhedsplejen formidler det første møde med projektet, hvor alle forældre med børn født i 2018, får udleveret en velkomstpakke med en bamse (Tutti) og informationsmateriale, der bl.a. indeholder en invitation til at deltage via et link til tilmelding på hjemmesiden. Allerede fra projektets start er der med bamsen skabt en genkendelighed i projektet, der både symbolsk og helt konkret viser, at barnet og familien er en del af et fællesskab.

Mødet med hjemmesiden er næste skridt i familiernes involvering i projektet. Hjemmesiden har en række undersider: velkomst og tilmelding, musik, film, nyheder og babykoncerter, fakta om projektet og link til andre familiekoncerter.

Deltagerne i projektet modtager månedlige nyhedsbreve, der leder til det nye indhold på hjemmesiden under siden "Nyheder". Det er på denne side, at hoveddelen af projektets musikalske indhold befinder sig, og hvor formidlingen af musikkens historie, betydning og indhold finder sted.

I første koncertrunde 2018-19 er der gennemført fem koncertrækker.

- 1. koncertrække i perioden 4. - 7. september med børn født 1.1 – 30.4.
- 2. koncertrække i perioden 27. - 30. november med børn født 1.5. – 30.6.
- 3. koncertrække i perioden 8. - 11. januar med børn født 1.7. – 31.8.

- 4. koncertrække i perioden 26. -30 marts med børn født 1.9. – 31.10.
- 5. koncertrække i perioden 14.-17 maj med børn født 1.11.-31.12.

Koncerterne er gennemført parallelt på flere lokationer (DOKK1, Globus - Brabrand, Åby bibliotek, Viby bibliotek, Sølystskolen og Pyramidesalen Tranbjerg), og to til tre tider hvert sted samme dag.

Deltagertal:

Der er i alt 2510 tilmeldte babyer i første forløb. Der var sat et mål / succeskriterium på at nå 50%, hvilket er tydeligt overskredet, i forhold til spørgsmålet om at nå bredt ud, er projektet klart en succes.

Til babykoncerterne har der i alt deltaget 1564 familier.

Dette har overskredet forventningerne, og det har derfor undervejs været nødvendigt at oprette ekstra koncerter grundet den store tilslutning.

Deltagelsen til koncerterne har været fordel på de fem koncertrunder som følger:

Første runde september 18: 466

Anden runde november 18: 304

Tredje runde januar 19: 296

Fjerde runde marts 19: 271

Femte runde maj 19: 227

62% af de tilmeldte familier mødte op og deltog i koncerterne, hvilket må siges at være udtryk for en overordentlig stor interesse.

2. Koncerterne

2.1 Observation og interviews - første koncertrække september 18

Som indgang til evalueringen blev der gennemført seks observationer med fokusgruppeinterviews ved koncerter på DOKK1, Åby Bibliotek og Globus1. På grundlag heraf udviklede vi spørgeskemaet (se afsnit 2.3) som blev brugt gennem hele koncertforløbet fra september 18 til maj 19.

Observationerne fra de seks koncerter er sammenfattet her på tværs. Der optræder et godt samspil mellem musikere og musikpædagog, men begrænset interaktion mellem musikerne og forældre/børn.

2.1.1 Observationsdata

Generelt:

I koncerterne er det lykkedes at udvikle børnenes opmærksomhed, glæde, aktivitet og interaktion. Forløbet starter med nogen opmærksomhed fra børnenes side og en del uopmærksomhed fra forældrenes side. Gennem numrene udvikles opmærksomheden, forældrenes engagement, børnenes synlige glæde, interaktion og aktivitetsniveau. Musikken bliver gennem forløbet mere dynamisk, og der udvikles et godt samspil mellem musikpædagog og musikere. I sidste del falder der igen mere ro på børnene, dog opstår der også uro og mindre fokusering ved slutsangen. Børnenes oplevelser er dog influeret af hvordan de bliver placeret af deres forældre. Musikerne sidder fast på deres pladser og musikpædagog foran – der er ikke megen interaktion. Forældrene er generelt rigtig godt med og lever sig ind i det.

Til de enkelte numre:

1. Intromusik:

Nogle børn er opmærksomme på musikerne. Snak mellem forældre.

Opmærksomhed og aktivitet følger musikken.

2. Tuttis sang:

Større opmærksomhed på musikpædagog, musikere eller andet i rummet.

3. Hjulene på bussen:

Mere aktivitet. Fokus på mor (far).

Forældre engagerede, men det er også observeret at nogle tjekker telefon eller snakker.

4. Hoppe og danse sang:

Glade lyde, hvin, grin, spræl. Dynamisk udvikling fra musikernes side.

5. Kildemus:

Opmærksomhed, gang i kroppen, for nogle bliver det for meget.

Der er noteret et særligt godt samspil mellem musikpædagog og musikere.

6. Ride Ranke:

Mange grin, skiftende opmærksomhed, fokus på musikerne.

7. Tørklæder:

Ivrige spjæt, grin, opmærksomhed, mere aktivitet/interaktion på tit-tit.

8. Sæbebobler:

Der falder mere ro på børnene, opmærksomhed på boblerne.

9. Godnatsang:

Roligt i rummet og opmærksomhed på musikerne, nogle børn er rolige andre urolige og ufokuserede.

2.1.2 Interviewdata

Sammenfatning fra interview med forældre ved de seks koncerter. Forældrene giver sammenfattet udtryk for følgende værdier af deltagelse i koncert:

- at lave noget sammen med barnet med musik
- nærvær med barnet med musikken
- at kunne slappe af sammen med barnet i situationen
- at opleve barnet på en anden måde
- at barnet blev mere opmærksomt og aktivt
- at musikken vækkede barnets opmærksomhed på en særlig måde
- at det stimulerede barnet på en anden måde
- at barnet havde det sjovt og nød det
- at barnet blev roligere
- at musikken var tilpasset børnene på en god måde
- at opleve klassisk musik i denne sammenhæng
- at møde klassiske musikere tæt på

Dette indgår i udvikling af spørgeskemaet (afsnit 2.3)

2.2. Interview med musikerne.

Fokusgruppeinterview med musikere og musikpædagog blev gennemført efter observation af koncert på DOKK1.

En stor del af koncerten var tilrettelagt i rammen af EM (elementær musik) og både musikpædagog og musikere gav udtryk for et særdeles godt samspil og samarbejde mellem musikpædagog og orkestermusikere.

Det er den generelle forståelse at musikpædagogen står for interaktionen med forældre og børn og at musikerne står for den akustisk udførte musik. En væsentlig forskel til traditionel EM (elementær musik) er således at musikken ikke er optaget og spilles gennem højtalere.

Det var en generel opfattelse hos musikerne at det ikke var deres rolle at indgå i direkte interaktion med forældre og børn, og det blev udtryk at deres fokus var på at spille godt og at spille rigtigt (korrekt).

Det fremstod ligeledes fra observation at musikerne overvejende havde en rolle som backing, dog med en undtagelse hvor en musiker tydeligt henvendte sig direkte til forældre og børn gennem instrumentet. Tilsvarende situationer har optrådt ved andre koncerter med andre musikere. Musikeren udtrykte i interviewet en ambition om og betydningen af en mere direkte interaktion, hvilket også var tydeligt i observationen, hvor det fremstod meget positivt, idet flere børn reagerede meget opmærksomt.

2.3 Spørgeskema - histogram og tekstsammenfatning

Spørgeskemaet er udviklet på basis af observation og interviewdata (afsnit 2.1), og er udsendt direkte efter hver koncert i perioden september 2018 til maj 2019.

Koncerterne blev gennemført i fem perioder i september, november, januar, marts og maj.

Spørgeskemaet har følgende spørgsmål som besvares på en skala fra en til fem (angivet som 'stjerner'). Der er til hver spørgsmålsgruppe (I, II, III) mulighed for et åbent tekstsvar (A, B, C).

I: Om din oplevelse.

1. at det var godt at lave noget sammen med barnet med musik

2. nærvær med barnet med musikken

3. at kunne slappe af sammen med barnet i situationen

4. oplevede barnet på en anden måde (forstået positivt)

A. Har du nogle kommentarer til din oplevelse

II: Om din oplevelse af barnet.

5. at barnet var optaget af musikken

6. at barnet blev mere opmærksomt og aktivt

7. at den klassiske/akustiske musik vækkede barnets opmærksomhed på en særlig måde

8. at det stimulerede barnet på en anden måde en ellers / hjemme

9. at barnet havde det sjovt og nød det

10 at barnet blev roligere

B. Har du nogle kommentarer til din oplevelse af barnet ved koncerten

II: Om din oplevelse af musikken.

11. at musikken var tilpasset børnene på en god måde

12. at musikken til tider understimulerede dit barn

13. at musikken overstimulerede dit barn

14. at det var interessant at få klassisk musik ind i sit liv og bruge det på denne måde

15. at det var spændende på denne måde at møde klassiske musikere tæt på

C. Har du nogle kommentarer til din oplevelse af musikken.

2.3.1 Oversigt over resultater fra spørgsmålene som besvares med 'stjerner'

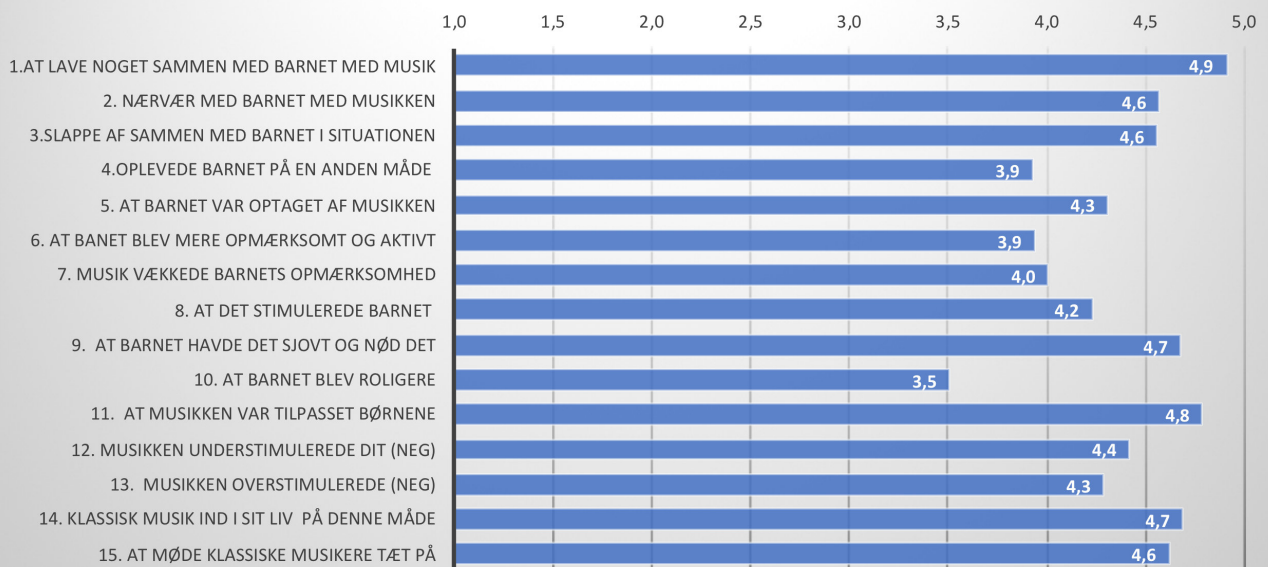
Der er samlet indgået 335 gyldige besvarelser.

Som det ses af grafikken »Koncerter 18-19 samlet« (næste side) ligger besvarelsene højt med 12 af de 15 spørgsmål placeret fra 4 opefter. Topscorerne er 1) oplevelsen af at lave noget sammen med sit barn - den fælles oplevelse, 2) at musikken var tilpasset børnene, 3) at barnet havde det sjovt, og at møde klassisk musik på denne måde, 4) nærvær med barnet med musikken, at slappe af med barnet i situationen og at møde klassiske musikere tæt på. Alle disse har en gennemsnitscore på over 4.5.

Ser vi på næste gruppe, som stadig ligger højt har vi at musikken ikke over- eller understimulerede barnet, hvilket understøtter udsagnet om at musikken var tilpasset børnene. Under en gennemsnitlig score på 4 finder vi nogle spørgsmål som ud fra tekstbesvarelsene besvares med forbehold. Til spørgsmålet om hvorvidt de oplever barnet på en anden måde med klassisk musik svarer nogle, at det ikke er anderledes fordi de bruger klassisk musik hhv selv er musikere, og til spørgsmålene om hvorvidt barnet bliver mere opmærksomt, aktivt eller roligere er der en vis spredning idet nogle oplever at det bliver mere aktivt i bestemte situationer og andre oplever at det bliver roligere i bestemte situationer. Det ser således ud til at børnenes situation (her omtales at nogle var trætte og andre var sultne) spiller ind på hvorvidt børnene er modtagelige i forskellige situationer.

Resultaterne er baseret på gennemsnitsværdier for det samlede datasæt for alle fem koncerter. Som det ses af »Skema 1« (næste side), er der god overensstemmelse mellem resultaterne fra de enkelte koncerter og kun beskedne udsving i vurderingen af de enkelte spørgsmål fra koncert til koncert. Der er altså tale om et pænt 'stabilt' datamateriale.

Konserter 18-19 samlet

Skema 1: middeltal for besvarelser	Sept	Nov	Jan	Marts	Maj	Samlet
1. at lave noget sammen med barnet med musik	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
2. nærvær med barnet med musikken	4,5	4,6	4,7	4,6	4,5	4,6
3. slappe af sammen med barnet i situationen	4,6	4,5	4,6	4,5	4,6	4,6
4. oplevede barnet på en anden måde	3,8	4,0	3,8	3,9	4,1	3,9
5. at barnet var optaget af musikken	4,2	4,4	4,3	4,4	4,3	4,3
6. at barnet blev mere opmærksomt og aktivt	3,9	4,1	3,7	4,0	4,1	3,9
7. musik vækkede barnets opmærksomhed	3,9	4,1	3,9	4,0	4,2	4,0
8. at det stimulerede barnet	4,3	4,4	4,0	4,2	4,3	4,2
9. at barnet havde det sjovt og nød det	4,7	4,6	4,6	4,7	4,8	4,7
10. at barnet blev roligere	3,4	3,7	3,3	3,6	3,6	3,5
11. at musikken var tilpasset børnene	4,8	4,7	4,8	4,9	4,8	4,8
12. musikken understimulerede dit (neg)	4,4	4,3	4,2	4,7	4,4	4,4
13. musikken overstimulerede (neg)	4,4	3,9	4,3	4,5	4,5	4,3
14. klassisk musik ind i sit liv på denne måde	4,7	4,7	4,6	4,7	4,7	4,7
15. at møde klassiske musikere tæt på	4,6	4,7	4,6	4,7	4,6	4,6

2.3.2 Resultater af tekstbesvarelser fra de samlede spørgeskemaer.

Der er tre åbne spørgsmål som kan besvares med fritekst, et spørgsmål til den voksne egen oplevelse af koncerten, et spørgsmål til den voksne oplevelse af barnet, og et spørgsmål til oplevelsen af musikken. Respondenterne har været meget flittige til at uddybe de tre områder i spørgeskemaet. De samlede fritekstbesvarelser er omfattende og har udgjort 18 sider til kodning - dvs. kategorisering af de emner som de forskellige besvarelser grupper sig i. I det følgende beskrives disse emner og der inddrages nogle udvalgte beskrivende citater for hvert emne.

1. Generelt

En dejlig, god, skøn, fantastisk oplevelse, som voksen og barn nød.

Citater:

"tusind tak for en fantastisk oplevelse for både mig og mit barn"

"Skøn oplevelse. Både baby og jeg nød det i fulde drag, og glæder os meget til næste koncert"

"Mit barn nød musikken og musikerne i fulde drag. Det var fantastisk at musikerne var med. Gerne mere af dette! Nærværet og mødet med børnene var dejligt at opleve."

"Jeg synes det var en rigtig god oplevelse, og kunne se at min datter nød det rigtig meget!"

"Det er virkelig en fantastisk ting at blive en del af. Det var en meget positiv oplevelse. Musikerne var meget søde og nærværende (især også overfor børnene). Vi vil gerne sige tusinde tak for en dejlig musikalsk oplevelse."

"Jeg har tidligere deltaget i musikforløb men at det denne gang var med symfoniorkestret gav virkelige oplevelsen et helt andet niveau. Det var en stor oplevelse for mig men i den grad også mit barn."

"Fantastisk initiativ og dejligt at høre musikken på en anden måde!"

"Dejlig oplevelse!". "Fantastisk oplevelse i gode rammer (Dokk1)"

2. Musikken og instrumenterne

Rigtig fint med klassisk musik og akustiske instrumenter – meget gerne mere af det.

Citater:

"Jeg synes, det bedste var, når kun musikerne var på og spillede for os. Dét var en ny og fantastisk oplevelse at have så smuk musik live og tæt på..."

"Det var mega fedt med klassisk musik på nært hold. Glæder mig til næste gang allerede. Men håber som skrevet at musikken får en meget fremtræden plads."

"Rigtig fint med fire instrumenter - gerne MEGET mere musik - rigtig fint med en sanger også, men det kunne man måske godt skruer lidt ned for, ligesådan med "fagterne", bobler og tørklæde..."

"Jeg synes, det er enormt værdifuldt at min søn præsenteres for klassisk musik og musikere så tidligt. Vi sætter stor pris på klassisk musik og hvis den næste koncert er med endnu mere vægt på det klassiske fremfor børnesangene, ville det ikke gøre spor"

"Fine arrangementer, søde musikere. Måtte gerne være mere 'lige på'..."

"Jeg havde nok forventet - at jeg kunne have mit barn med til koncert og nyde en oplevelse sammen -- det her var mere 'babysalmesang' bare med andre sange... men jeg synes de fyldte for lidt der omme bagi, bag nodestativer og uden at være en del af oplevelsen."

"Musikken var helt i top. Ville som sagt bare gerne, at den var endnu mere i fokus, og at der kunne være plads til at fordybe sig i musikken. En bedre mikrofon til sangeren vil også være en fordel, så det auditive kommer helt i top."

3. Mødet med den klassiske musik /instrumenterne

Børnenes optagethed og stemthed er en meget positiv oplevelse. Musikken må gerne få en mere fremtrædende plads.

Citater:

"Min pige var meget optaget af musikken og jeg kunne bare se at hun sugede til sig med alle hendes sanser. Jeg var meget positivt overrasket over selve oplevelsen. Dejligt musik som fik mine følelser til at rulle på en positiv måde."

"Min søn var helt væk i musikken. Så meget at jeg havde svært ved at få kontakt til ham - han nød det kunne jeg se. Han reagerede på musikken, blev rolig når der blev spillet rolige toner og fuld af bevægelse når tempoet steg"

"Min søn var meget, meget optaget af

musikken og lå længe helt stille på maven og kiggede på musikerne! Han ligger sjældent så stille så længe"

"jeg synes det var dejligt at se hvor opmærksom hun blev da instrumenterne begyndte at spille"

"Som sagt var det virkelig stort og rørende at se hende så optaget af musikken, som var vidunderlig at lytte til."

"Synes det var fantastisk at se hvordan mit barn blev helt stille og optaget da musikken begyndte."

"Han var helt opslugt af at se på musikerne"

"Min søn kan normalt ikke være stille i en halv time, men musikken fascinerede ham fuldstændig. Han sad stille og roligt på gulvet foran mig"

4. Rytmik, sange, lege

Fin musikpædagogisk tilgang med inddragelse af forskellige tilgange og i overensstemmelse med musikken. Nogle mente dog at musikken kunne fylde mere – være mere end 'baggrundsmusik'. Forskellige opfattelse kan have noget med aldersspredningen at gøre.

Citater:

"Super at inddrage redskaber til de forskellige sange, Lucas var helt vild med tørklædet og sæbeboblerne, det stimulerede hans sanser fuldt ud."

"Musikpædagogen og musikken var en super overensstemmelse og havde fornemmelse for børns stemning i lokalet. Rigtig dejligt arrangement."

"Det var rigtig godt at den klassiske musik ikke stod alene - et sikkert hit for både børn og voksne at der var lavet dans, fagter osv. til musikken."

"Han var for lille til at fokusere på musikken i sig selv men synes kombi af musik og lege var spændende. Der var for mange spændende babyer til at slappe af"

"Det var skønt at der var sang knyttet til. Nu synger vi nye klassiske sanglege her hjemme."

"Mega godt! Også fedt med fagter og leg undervejs! Sæbeboblerne og tørklæderne var helt i top! Legen med musen, der skulle finde hus var også rigtig sjov - den bruger vi også herhjemme efterfølgende. Også fedt med koncerten på hjemmesiden. Vi havde også hørt den inden vi skulle til koncert fysisk. Og det tror jeg helt klart gjorde oplevelsen endnu bedre for mit barn, da han kunne genkende flere af

sangene. "

"Jeg synes musikken fik alt for lidt betydning og legene/aktiviteterne for meget. Det var skønt med noget flot baggrundsmusik, men det var ærgerligt at det ikke var det primære fokus"

5. Fællesskab / relationer

Musikalske fællesskaber og fællesskaber. Fællesskaber mellem børn og børn og voksne. Det ville være godt hvis man kunne tage begge forældre med. Nogen gjorde det, andre fulgte anvisningerne.

Citater:

"Min dreng var optaget af musikken men i lige så høj grad optaget af de andre meddeltagende børn og voksne."

"Dejlig oplevelse Mit 5 måneder gamle barn var opmærksom på alt, så udover musikken fyldte også det at være sammen med så mange andre og være et nyt sted."

"Ellers synes jeg det var super fint, dejlig afslappet stemning, og fin mulighed for at min datter kunne være sammen med andre børn også, hvilket hun elsker! Jeg tror min datter også var ligeså optaget af at være et nyt sted, og at der var andre børn, som af musikken. Hvilket også er helt fint, for hun nød åbenlyst at være der"

"Dejlig oplevelse som alle burde gøre med sit barn og gerne partner. Min mand var med os og han nød det lige så meget som vores søn og jeg"

"Vi synes det er ærgerligt at begge forældre ikke må deltage i arrangementet, for det er noget vi havde set meget frem til inden. Så det var en stor skuffelse at vi pludselig skulle til at vælge hvem af os der skulle afsted."

"Det er en skam at man ikke må tage sammen (far og mor) afsted. Hvis man skal lære at bruge musikken i dagligdagen er det vigtigt at begge oplever denne fantastiske begivenhed."

6. Hjemmeside - brug hjemme

Brug af hjemmesiden før koncert og brug af materialerne efter koncert. Kunne suppleres af sanghæfte eller skærm med sangtekster ved koncerten.

Citater:

"En helt vidunderlig oplevelse. Dejligt man kunne høre musikken via nettet hjemmefra. Det gjorde oplevelsen endnu sjovere for min

datter at hun kunne genkende noget af det. Mange tak. Vi glæder os allerede til næste gang."

"Vi synes det er et fantastisk initiativ og har allerede stor glæde af tutti-sangene og bamsen i hjemmet"

"Efterfølgende har vi brugt hjemmesiden meget mere end tidligere da det er blevet nemmere at gå til og sætte nogle "oplevelser" sammen med musikken"

"Det kunne have været super godt, hvis man havde fået sanghæftet inden koncerten, så man kunne have sunget lidt mere med. Det savnede jeg."

7. For mange i rummet / lokale

Oplevelse af at der var for mange i rummet eller at lokalet ikke var hensigtsmæssigt.

Citater:

"Fint arrangement dog alt for mange mennesker til at mit barn kunne slappe af og nyde det"

"Dog var der måske lidt i overkanten antalsmæssigt ift. At kunne finde nærvær og ro med sit barn. Vi sad også i flere "lag" i stedet for en stor cirkel. Måske det kunne have virket bedre med musikken i midten og så os andre hele vejen rundt?"

"Jeg syntes koncerten var virkelig god, og dygtige musikere. Det eneste minus - lokalet var koldt og beskidt. "

8. Aldersspredning

Flere besvarelser omtaler problemer der kan have med aldersspredning at gøre ("udviklingsalder).

Citater:

"Måske det havde været ekstra godt, hvis der havde været en koncert i foråret, så børnene var mere jævnaldrende..."

"Lige min datter er lige det ældste til at ligge på ryggen og krydse over. Hun ville hellere ud op opdage selv."

"Kunne en idé måske være at inddele børnene i 0-6 mdr og 6-12 mdr? "

9. Tidsudstrækning - for kort eller for langt

Nogle synes at længen af koncerten rigtig, mens andre fandt den for kort eller at det gik

for hurtigt.

Citater:

"Fin længde af koncerten. [Mit barn] var meget træt til slut og efter koncerten. Tusind tak for en god oplevelse:-)"

"Det var rigtig godt ramt. Lige tilpas længde og god variation mellem bevægelse og afslapning "

"Det var en skøn oplevelse. Vi kunne dog godt have blevet ved lidt længere. Måske en hel time"

"min datter havde godt kunne klare det var 15 min længere"

"Godt men meget kort koncert havde håbet på ca. 1 time synes en halv time er meget kort tid"

"Det var en super koncert. Synes dog det gik alt for hurtigt. Synes ikke der var tid til at "samle" sig inden næste musik/leg var i gang"

"Jeg synes godt arrangementet kunne have været længere tid. Fik ikke følelsen af at hverken mit barn eller jeg nåede at "falde til" før det var forbi igen."

10. Lydstyrke

Lydstyrken blev opfattet som tilpas, måske lidt overvældende i begyndelsen, men det faldt på plads.

Citater:

"Og smuk/behagelig og tilpas styrke/klang fra instrumenter og stemme."

"Et rigtig godt valg af instrumenter, det var rolige og ikke for bragende og dominerende."

"Jeg synes bestemt det var en positiv oplevelse, men mit barn var en smule træt og måske derfor også lidt overvældet over instrumenterne i starten. Men det blev bedre efter et par numre."

"Først vil jeg sige det var en god oplevelse! Det virkede måske en smule overvældende for min søn (6mdr) da musikken var lige foran os og ikke kom ud af en højtaler. Men det var sandsynligvis fordi han aldrig har oplevet det før. Musikerne var gode til at spille "dæmpet" og gav mulighed for at høre instrumenterne hver for sig før og under koncerten."

"Rigtig god oplevelse. Lidt for høj vokal, muligvis pga. mikrofonen. Ellers rigtig godt arrangement."

11. Trætte børn blev glade

Citater:

"Fantastisk arrangement. Min søn var egentlig ret træt og lidt pylret før det startede. Da det begyndte lavede han op og grinede det meste af tiden. Tydeligt at han elskede det."

"Min dreng var vågnet før tid, så var lidt træt og kokset til at starte med, men blev glad og livlig da vi dansede og lavede tit-tit."

"Det var tydeligt at mærke at han nød det, han var træt inden vi gik ind, men han var med og glad under hele koncerten, men så snart koncerten sluttede blev han utilfreds og sov da også som en sten efterfølgende."

Forslag / Idéer

1. Cirkel- / halvcirkel opsætning.

2. Præsentation af instrumenter enkeltvis.

3. Sangtekster på skærm eller i sanghæfte (med akkorder) ved koncert.

Citater:

1: *"Orkestret kunne sidde i midten af rummet, og publikum kunne sidde i en cirkel rundt om, hvilket ville skabe større samhørighed, og flere børn ville kunne sidde på 'første række' og se instrumenterne. Orkestret på 4 mand kunne sidde i midten -f.eks. i to par forskudt overfor hinanden (der må være noget med, at de skal kunne se hinanden ift. takten) :-) Midtvejs i koncerten kunne publikum 'køre' en halv cirkel rundt og dermed få en ny plads og se på det andet par i orkestret. (Eller orkestret kunne bytte pladser)"*

"Hvis man satte sig tæt i én stor halvcirkel, tror jeg faktisk alle babyer ville have frit udsyn til kvartetten"

2: *"Der kunne bruges tid på at høre de forskellige instrumenter hver for sig. Og Tutti kunne måske sidde på skift på skulderen af den, der spillede. Tutti kunne også lege, at den spillede på instrumentet."*

"Til kommende koncerter kunne det være fint i nogle af stykkerne at høre hvert enkelt instrument spille et vers (gerne hvor musikeren går helt tæt på børnene) for så at ende ud med sammenspillet. Eller evt. at der kommer et ekstra instrument på for hvert vers i stykker hvor det giver mening. Babyer kan være overraskende opmærksomme ved lyden af helt sagte slag fra et klokkespil (fx til babysalmesang) og det kunne være fint at opleve og sanse instrumenternes forskellige toner/klange, for derefter at opleve elementerne sammen i symfonien."

"Min baby opfattede ikke, at musikken kom fra

musikere og ikke en højtaler. Det kunne man gøre mere ud af - fx sidde så babyerne kunne se musikere og instrumenter bedre. Og måske høre de enkelte instrumenter og gentage et par gange, at der var en sammenhæng mellem lyd og musikerens pust/stryg/osv."

3: *"Sangteksterne kunne vises på en skærm eller gives på print, så man kunne synge/læse med på de ukendte sange."*

"Det kunne have været super godt, hvis man havde fået sanghæftet inden koncerten, så man kunne have sunget lidt mere med. Det savnede jeg."

"Kunne det være en mulighed at skrive et par akkorder i det lille udleverede sanghæfte, ville det være let at tage hjem og spille sangene selv uden at aflytte"

2.3.2 Sammenfatning

Sammenfatning af forældrenes kvalitative udsagn i spørgeskemaet:

1. Generelt: En dejlig, god, skøn, fantastisk oplevelse, som voksen og barn nød.
2. Musikken og instrumenterne: Rigtig fint med klassisk musik og akustiske instrumenter – meget gerne mere af det.
3. Mødet med den klassiske musik /instrumenterne: Børnenes optagethed og stemthed er en meget positiv oplevelse. Musikken må gerne få en mere fremtrædende plads.
4. Rytmik, sange, lege: Fin musikpædagogisk tilgang med inddragelse af forskellige tilgange og i overensstemmelse med musikken. Nogle mente dog at musikken kunne fylde mere – være mere end 'baggrundsmusik'. Forskellige opfattelse kan have noget med aldersspredningen at gøre.
5. Fællesskab / relationer: Musikalske fællesskaber og fællesskaber. Fællesskaber mellem børn og børn og voksne. Det ville være godt hvis man kunne tage begge forældre med. Nogen gjorde det, andre fulgte anvisningerne.
6. Hjemmeside - brug hjemme: Brug af hjemmesiden før koncert og brug af materialerne efter koncert. Kunne suppleres af sanghæfte eller skærm med sangtekster ved koncerten.

7. For mange i rummet / lokale: Oplevelse af at der var for mange i rummet eller at lokalet ikke var hensigtsmæssigt.

8. Aldersspredning: Flere besvarelser omtaler problemer der kan have med aldersspredning at gøre

9. Tidsudstrækning - for kort eller for langt: Nogle synes at længen af koncerten rigtigt, mens andre fandt den for kort eller at det gik for hurtigt.

10. Lydstyrke: Lydstyrken blev opfattet som tilpas, måske lidt overvældende i begyndelsen, men det faldt på plads.

11. Trætte børn blev glade

Forslag / Idéer

1. Cirkel- / halvcirkel opsætning.
2. Præsentation af instrumenter enkeltvis.
3. Sangtekster på skærm eller i sanghæfte (med akkorder) ved koncert.

3. Websider og informationsbreve

Af Sofie Holm Nielsen og Sara Fink Søndergaard

3.1. Det webbaserede indhold

Det webbaserede indhold har primært 4 sider som forældrene kan gøre brug af. Det er siderne; nyheder, babykoncerter, musik og film.

3.1.1 Nyheder

Siden "Nyheder" er bygget op således, at forældrene kan tilgå de enkelte tidligere udsendte nyhedsbreve, der alle har en unik overskrift og omhandler et tema. Inddelingen skaber en god overskuelighed. Der gives indsigt i nogle af de væsentlige udviklingsperspektiver i forbindelse med musikalske aktiviteter, og der formuleres det grundlæggende budskab at musik er betydningsfuldt som kulturelt fænomen og fællesskab.

Grundlæggende har alle nyhedsbrevene rigtig fine budskaber, men det kunne være mere tydeligt, hvordan de mange eksempler fra artiklerne kan anvendes i relationen med barnet. Konkrete forslag til musikalske aktiviteter med barnet under 1 år savnes. Det kan vi se i svarene fra forældreinterviewene, og i et af de seneste nyhedsbreve som forholder sig til denne udfordring:

"Spørgsmålene har meldt sig: "Hvad kan jeg selv gøre i min hverdag for at stimulere mit barn musikalsk?" "Jeg kan ikke synge – det lyder bare ikke godt – hvad gør jeg så?" "Jeg har ikke forstand på klassisk musik, men jeg kunne jo mærke reaktionen hos mit barn. Hvad kan jeg gøre?"

Som eksempel vil vi se nærmere på artiklen "Rim, rytmer og sprogets udvikling". Indholdet i artiklen er information om rytme fra Den store danske og to musikalske eksempler fra to perioder i musikhistorien, der ligger 250 år fra hinanden. Eksemplerne tager, ifølge artiklen, udgangspunkt i samme grundrytme, men det er et svært eksempel for et utrænnet øre. Dernæst gives en indføring i rytmens

betydning for barnets sprogudvikling og sprogforståelse med udgangspunkt i børnerimet "Peter Anker" - eksemplet formidler fint noget om sprogytme til den voksne, der læser det. Artiklen slutter med et nodeeksempel, hvor rytmen i "Jeg ved en lærkerede" gøres klar for at illustrere rimets rytmiske enkelhed. Der er en video med et indspilning af sangen. Artiklen slutter med et citat om musikkens betydning i sprogudviklingen.

Artiklen yder en udmærket formidling af viden om musikkens betydning for sproget, og kan give forældrene en god basisviden. Det forbliver dog på et generelt plan og det er ikke tydeligt på hvilken måde forældrene kan bruge denne viden i det musikalske samvær med barnet, og hvilke musikalske aktiviteter man kan lave i den sammenhæng. Helt konkret: Hvordan skal jeg bruge "jeg ved en lærkerede" sammen med mit barn. Her vil det igen være meget relevant med en aldersinddeling inden for det første år.

At udsende nyhedsbreve en gang om måneden er en god idé, og kan være medvirkende til at holde musikken levende i familierne mellem babykoncerterne. Indholdet virker dog en smule tilfældigt og det kan i nogle tilfælde være svært at se forbindelsen mellem nyhedsbrevene og det musikalske samvær mellem forælder og barn. En tydeliggørelse af indholdets relevans i forhold til projektets mål og et større fokus på konkrete forslag til musikalsk samvær kunne være med til at løfte nyhedsbrevenes værdi.

3.1.2 Babykoncerter

Vi tager udgangspunkt i den øvelsesvideo, der ligger på hjemmesiden.

Overordnet viderebringer videoen af babykoncerten, en oplevelse af at det er rart og givende at være sammen om musik, og forældrene udtaler sig alle meget positivt om videoen og siger at de har brugt den efter de selv har deltaget i en koncert. Siden "babykoncert" rummer ud over øvelsesvideoen, et sanghæfte fra projektet med tilhørende lydfiler hvor sangene er indspillet og afspilles i rækkefølge. Sangen

“museleg” og “blomstervals” er i lydfilerne det fulde klassiske værk og ikke den udgave med sang på, der anvendes i babykoncerterne. Det fungerer ellers rigtig fint, at man kan tage sanghæftet og synge med, og derfor er det ærgerligt at de to værker ikke er indspillet som til babykoncerterne, da det gør dem mindre tilgængelige for forældrene.

På denne side kan forældrene hente konkrete redskaber til det musikalske samvær med deres børn. De elementer der er under “babykoncert” fungerer i forhold til forældrenes ønsker. Øvelsesvideoen og lydfilerne fungerer rigtig godt som inspiration og et konkret redskab at gå videre med når man har været til babykoncert med sit barn.

3.1.3 Musik

Denne side rummer en del musikeksempler, der er inddelt i kategorierne: lys og glad, mørk og dybsindig, voldsom og dramatisk, stille og rolig, og børnesange. Siden kan fungere som en slags playliste for forældrene, og kan være en måde at få indblik i en anden musikalsk verden end den man måske ellers i familien kender til.

Forslag til hvad man kunne gøre med sit lille barn mens man lytter kunne i høj grad løfte eksemplerne og gøre siden mere relevant. Viden om hvordan børn i forskellige aldre typisk reagerer på musik, kunne guide forældrene i det musikalske samvær, idet de vil hjælpes til at se tegn og initiativer hos barnet, og reagere på disse.

3.1.4 Film

På siden “film” præsenteres forskellige film/musikvideoer med musikeksempler. Siden rummer tre videoer med musikere fra symfoniorkestret og deres børn. Det er ikke tydeligt hvad filmene skal bruges til og hvordan de er relevante i forhold til at gøre den klassiske musik tilgængelig for Musikkens Børn og deres forældre. Der er ikke noget galt med videoerne, men i forhold til projektets mål og samlede formidlingsværdi, kan sådan en side skabe uklarhed, og udfordre et ellers brugervenligt format.

3.2 Forældrenes brug og oplevelse af de webbaserede materialer

Vi har foretaget interview med tre forældre, der alle har svaret på et interviewschema online. Interviewspørgsmålene drejer sig om forældrenes oplevelse og vurdering af Musikkens Børns webbaserede materiale. Interviewskemaet er formuleret så der er mulighed for at give uddybende svar. Tre informanter ikke er mange i forhold til at kunne generalisere og sige noget om projektets betydning for målgruppen som helhed, men det er vores opfattelse at det giver et indblik i hvad forældrene har taget med sig efter projektets første år, og dermed hvor der er udviklingspotentialer for projektet fremover.

Forældrene har svaret på følgende 10 spørgsmål:

1. Har du brugt Musikkens Børns hjemmeside? Hvis ja, til hvad og hvordan? Hvis nej, hvorfor ikke?
2. Hvad er dit overordnede indtryk af hjemmesiden?
3. Har du en oplevelse af, at hjemmesiden er nem at tilgå og overskuelig at finde rundt på? Hvis ja, hvorfor? Hvis nej, hvorfor ikke?
4. Har du brugt nogle af de sange, musikstykker og aktiviteter, som hjemmesiden foreslår? Hvis ja, hvilke og hvordan har du brugt dem? Hvis nej, hvorfor ikke?
5. Føler du dig bedre rustet til musikalske aktiviteter og samvær med dit barn efter Musikkens Børn?
6. Har jeres deltagelse i projektet haft betydning for den musik I lytter til derhjemme og hvordan I bruger musik i jeres hverdag?
7. Hvilken betydning, hvis nogen, har det haft for jeres familie, at være en del af Musikkens Børn?
8. Har du gjort brug af de månedlige nyhedsbreve og hvad synes du om dem?
9. Hvad mener du generelt set fungerer godt

ved projektet og hvad fungerer mindre godt?

10. Har du andet du gerne vil tilføje eller kommentere på i forhold til Musikkens Børn og jeres deltagelse i projektet?

De tre interview adskiller sig væsentligt i forhold til den betydning forældrene tillægger musikken og den plads den har i familiernes hverdag. På tværs af de 3 forældreinterview vi har lavet, tegner sig en sammenhæng mellem i hvilken grad musikken tilskrives betydning for barn og familie, i hvilken grad det webbaserede materiale er blevet anvendt, og hvordan deltagelse i projektet indtil videre har haft betydning for musikbrug i hjemmet.

Alle forældre svarer at de har brugt hjemmesiden og at de synes den er nem at tilgå og finde rundt på. De har alle brugt hjemmesiden til at gense og -høre sangene fra babykoncerten, og én af forældrene har også brugt hjemmesiden til yderligere inspiration til musikalsk samvær. En anden forælder svarer at efter start i vuggestue og på arbejde, er hjemmesiden ikke blevet brugt.

Kendetegnende for alle svar er, at det er den første koncert der giver dem lyst til at gå på opdagelse i det webbaserede materiale. Det er altså først koncerten og dernæst sangbogen og videoen af en babykoncert, der giver skubbet til selv at gå i gang derhjemme. Babykoncerten er den kontekst der gør det webbaserede materiale anvendeligt og meningsfuldt. Kun én ud af tre forældre gør aktivt brug af det indhold der formidles i nyhedsbrevene, mens det for de resterende ikke bliver brugt.

Det er altså ikke overraskende det fysiske møde med musikken, og oplevelsen af at være sammen med sit barn i et musikalsk rum, der for alvor får forældrene engageret i Musikkens Børn. En forælder beskriver det således:

“Jeg oplevede fx fra første koncert, at mit barns nærvær var der, og hvordan vi begge sansede fx sæbebobler, til skøn-skøn klassisk baggrundsmusik i dur, og dette samvær sammen, i en aktivitet både med og uden ord, rører mig dybt. At lytte og fornemme sammen.”

Den pågældende forælder beskriver samværet omkring musikken, musikkens indhold og den sansemæssige oplevelse, der tilsammen skaber en meningsfuld kontekst.

Forældrene beskriver deres brug af hjemmesiden således:

“Ja, vi har hørt nogle af sangene fra babykoncerten.”

“Ja, til at gense gode sanglege og få inspiration til den musikkens klassiske verden sammen med mit barn.”

“Efter første koncert, brugte jeg hjemmesiden en del til at finde nogle af de sange/stykker, som min datter og jeg godt kunne lide.”

To af forældrene beskriver her hvordan hjemmesiden har været brugt til at genskabe dele af oplevelsen fra babykoncerten, og en enkelt forælder har brugt hjemmesiden som inspiration til at udvikle det musikalske samvær. Dette hænger sammen med ovenstående påstand om babykoncerten som en særlig kontekst. Der er altså betydningsfulde elementer fra babykoncerten, der ikke kan genskabes derhjemme. Det er desuden bemærkelsesværdigt at to ud af tre forældre har holdt sig til repertoire fra babykoncerterne, hvilket kan udfordre projektets mål om at skabe en musikkultur i familien - selvom der er mange musikeksempler på hjemmesiden, bruger forældrene dem ikke.

Alle forældre synes på forskellig vis, at de blevet beriget af at være en del af Musikkens Børn. For to af forældrene har det primært været i forhold til det musikalske samvær med barnet, og musikkens betydning for barnet.

“Det har givet mig en bedre fornemmelse af at det kan være enkelt og nemt at lave noget med musik”

“At vi er blevet mere bevidste om musik og den rolle det kan have for stimulering af vores datter”

I disse to citater ser vi hvordan projektet i kraft af babykoncerterne har givet forældrene flere redskaber til aktivt at udøve musik sammen med barnet, samtidig med at projektet har

formidlet en viden om værdien af det musikalske samvær.

For én forælder er et større kendskab til klassisk musik den umiddelbare gevinst:

“Det har givet mulighed for at lytte til noget musik, som vi ellers ikke vil have lyttet til.”

Som tidligere beskrevet er det koncerterne der virkelig rykker i forhold til forældrenes engagement, og derfor kunne man ønske at der i projektet fremadrettet var ressourcer til flere koncerter i løbet af et år. En af forældrene beskriver det sådan her:

“...at i ønsket om at nå så mange som muligt, så kommer I i bredden, men ikke så meget i dybden. For en forælder som mig, som ikke er vant til at lytte til klassisk musik, bliver én “koncert” om året lige lidt nok, til at holde mig til ilden. Forslag til aktiviteter med leg er fint, men ikke helt nok for mig, da jeg har brug for flere/oftere live oplevelser for bevare gnisten og interessen i projektet, da aktiviteten stadig er noget nyt for mig.”

Det er også værd at overveje om man fremadrettet kan få endnu mere fokus på at nyhedsbrevene indeholder alderssvarende aktiviteter, der er mere direkte anvendelige derhjemme. For den gruppe af forældre vi har mødt virker det i hvert fald til at nyhedsbrevenes indhold ind i mellem er for langt fra den store og vigtige oplevelse de har haft til koncerten.

Forældrenes svar giver indtryk af, at det er tydeligt for dem hvad projektet går ud på og hvilken budskab om musikkens betydning, man ønsker at formidle. Vi kan også konkludere, at alle forældre i perioden under og efter babykoncerterne har brugt musikken i hjemmet i større eller mindre grad.

3.3 Opsamling og udviklingspotentialer

Vi kan konkludere at Musikkens Børn fra første møde via sundhedsplejen vækker interesse hos de nybagte forældre. Især babykoncerterne gør et stort indtryk og forældrene tager brugbare idéer og redskaber

til musikalsk samvær med hjem. Værdien i den musikalske oplevelse træder tydeligt frem og forældrene værdsætter fællesskabet omkring musikken.

På projektets hjemmeside inviteres man ind i et musikalsk univers, hvor forældre- barn- relationen ses som betydningsfuld, og hvor der er stort fokus på musikkens egenverdi. Projektets webbaserede materiale anvendes i varierende grad af forældrene, og vi ser ud fra forældreinterviewene, og vores eget møde med materialet, flere potentialer:

1) Der er et potentiale i at formidlingen kunne målrettes således at den viden, der præsenteres gøres tilgængelig for forældre uden musikalsk baggrundsviden. Der er mange gode musikeksempler, der kobles til viden om musikkens betydning for børns udvikling. Sammenhængen kan dog virke uklar fordi den kræver et musikalsk kendskab for at give mening.

2) Det kunne løfte nyhedsbrevenes brugervenlighed og relevans med flere konkrete eksempler på musikalsk samvær med barnet. På den måde kan der skabes en sammenhæng mellem den viden om musikkens betydning, som hjemmesiden formidler og de musikalske interaktioner mellem forælder og barn.

3) Når man har været så heldig at opleve en babykoncert i Musikkens Børn ved man hvor meget det betyder at der er dygtige musikere der fylder rummet med musik. Det er en helt særlig oplevelse i forhold til fx almindelig rytmik i musikskolen. Hvis babykoncerten skulle hænge endnu bedre sammen med formidlingen på hjemmesiden, kunne man til babykoncerterne i højere grad gøre musikerne og instrumenter til en del af oplevelsen, og have mere interaktion mellem forældre/børn og musikere. Det ville underbygge de steder man i webmaterialet inviterer til at bruge den klassiske musik alene, og forældrene ville i endnu højere grad kunne se sammenhængen mellem den konkrete musik og børnenes reaktioner og musikalske udvikling.

4. Sammenfatning af resultater

I. Deltagelsen i projektet har været en stor succes. Der er i alt 2510 tilmeldte babyer i første forløb. Der var sat et mål / succeskriterium på at nå 50%, hvilket er tydeligt overskredet, i forhold til spørgsmålet om at nå bredt ud, er projektet klart en succes.

Til babykoncerterne har der i alt deltaget 1564 familier. 62% af de tilmeldte familier mødt op og deltaget i koncerterne, hvilket har overskredet forventningerne, og må siges at være udtryk for en overordentlig stor interesse.

II. Ved koncerterne er det lykkedes at udvikle børnenes opmærksomhed, glæde, aktivitet og interaktion. Musikken bliver gennem forløbet mere dynamisk, og der udvikles et godt samspil mellem musikpædagog og musikere. En stor del af koncerten var tilrettelagt i rammen af elementær musik (EM) og både musikpædagog og musikere gav udtryk for et særdeles godt samspil og samarbejde mellem musikpædagog og orkestermusikere. Musikpædagogen står for interaktionen med forældre og børn og at musikerne står for musikken.

III. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelserne viser at forældrene vurderer udbyttet af koncerterne meget højt. Besvarelserne ligger meget højt med 12 af de 15 spørgsmål placeret fra 4 opefter på en skala fra 1 til 5. Topscorerne (hele 8 ud af 15) med et gennemsnit over 4,5 er:

- oplevelsen af at lave noget sammen med sit barn
- den fælles oplevelse
- at musikken var tilpasset børnene
- at barnet havde det sjovt
- at møde klassisk musik på denne måde
- nærvær med barnet med musikken
- at slappe af med barnet i situationen
- at møde klassiske musikere tæt på

Dette må siges at være udtryk for en høj grad af opfyldelse af de generelle ambitioner i projektet.

IV. Sammenfatning af forældrenes kvalitative udsagn i spørgeskemaet:

1. En dejlig, god, skøn, fantastisk oplevelse, som voksen og barn nød.
2. Rigtig fint med klassisk musik og akustiske instrumenter.
3. Børnenes optagethed og stemthed er en meget positiv oplevelse. Musikken må gerne få en mere fremtrædende plads.
4. Fin musikpædagogisk tilgang med inddragelse af forskellige tilgange og i overensstemmelse med musikken.
5. Gode musikalske fællesskaber og fællesskaber mellem børn og voksne og mellem børn. Det ville være godt hvis man kunne tage begge forældre med. Nogen gjorde det, andre fulgte anvisningerne.
6. Brug af hjemmesiden før koncert og brug af materialerne efter koncert kunne suppleres af sanghæfte eller skærm med sangtekster ved koncerten.
7. Nogle har haft en oplevelse af at der var for mange i rummet eller at lokalet ikke var hensigtsmæssigt.
8. Flere besvarelser omtaler problemer der kan have med aldersspredning at gøre
9. Nogle synes at længen af koncerten rigtigt, mens andre fandt den for kort eller at det gik for hurtigt.
10. Lydstyrken blev opfattet som tilpas.
11. Trætte børn blev glade.

Disse besvarelser tydeliggør, at det er lykkedes at skabe en meget høj kvalitet i projektets formidling gennem koncerter.

V. Webmaterialer: På projektets hjemmeside inviteres man ind i et musikalsk univers, hvor forældre- barn-relationen ses som betydningsfuld, og hvor der er stort fokus på musikkens egenverdi. Dette gøres gennem et omfattende og spændende materiale.

Projektets webbaserede materiale anvendes dog i varierende grad af forældrene.

Det er imidlertid en væsentlig udfordring, at udvikle materialer af denne type - især til de tidlige stadier.

Der kan på baggrund af analysen af forældreinterviews peges på nogle potentialer, der kunne imødegå denne udfordring:

- 1) Formidlingen kunne imødekomme målgruppen ved at den viden, der præsenteres i højere grad også bliver tilgængelig for forældre uden musikalsk baggrundsviden.
- 2) Flere konkrete eksempler på musikalsk samvær med barnet kunne skabe en øget sammenhæng mellem hjemmesiden og muligheden for musikalsk interaktioner mellem forælder og barn.
- 3) Anvendeligheden af de steder i webmaterialet, der inviterer til at bruge den klassiske musik hjemme kunne underbygges ved i højere grad at inddrage musikerne og instrumenter i interaktionen med forældre/børn i koncerterne.

MUSIKKENS BØRN

